

SAMPLE
TRANSLATION

NATAŠA KRAMBERGER
SZEDER-ÉGBOLT

PUBLISHED BY: JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KULTURNE
DEJAVNOSTI - REVIJA MENTOR, 2007

TRANSLATED BY: GÁLLOS ORSOLYA

ORIGINAL TITLE: NEBESA V ROBIDAH: ROMAN V ZGODBAH

NUMBER OF PAGES: 271

Nataša Kramberger: SZEDER-ÉGBOLT (Részlet)

Bicikli helyett almát vett.

Három kilót, tizenkét darabot, és a kofa kacagott hozzá a pelerinjével együtt.

- Minél jobban esik az eső, annál finomabbak.

Amsterdamban három órákor esőcseppek hullottak a városra és a pelerinre.

A tócsák elöntötték a hidakat és az egész piacot.

A csatornánál orgazdák adtak túl a lopott biciklikén.

- Bike, bike.

Bicikli helyett almát vett.

Délután a nap ferde sugarai még mindig sütöttek a templomra, és az óra még mindig azt mutatta, hogy tíz perccel múlt kettő. Tíz percet késett a harangtorony órája, ők ketten meg ott játszottak a szennyvíz-csatornához hasonló falusi pataknál, lent a híd alatt, amit egyszer kis híján elvitt az ár, és két napig nem lehetett átkelni rajta. Ómamát most is elfogja a szédülés, ha át kell kelnie valami hídon, mert annak idején elsodorta az ár a templomtól egészen a kápolnáig, és még a bal cipőjét is elvitte. Délután még mindig sütötte a nap a köveket a patakparton, és az algák kiszikkadtak, ha felfordítottad őket. A két kislány ott áll a víz mellett, a az egyik azt kérdezte, mi lesz most, mire a másik: ne izgasd magad, én tudom, hogyan megy ez.

Mindenképp vicces páros voltak, mindketten az I. a-ból, és időnként lejártak a patakra. Egyikük kissé rövidlátó volt, béna piros szemüveget hordott egy béna zsinóron, amire a látszerész azt hajtogatta, hogy rendkívül praktikus gyerekek számára, mert nem akadályozza őket a játékban. A másik kis ájtatos manó volt, ministráns akart lenni, de nem vették be, mert lány volt.

Délután lementek a patakra, és miközben az algákat szárították, az ájtatos manó azt kérdezte, figyelj, te miért nem vagy megkeresztelve? Krisztus, miket kérdezel, így a szemüveges lány, hát csak (hogyan magyarázza el, hogy az anyukája részt vett Tito stafétájában, és egész Benediktben ő fektette le a vízvezetékét az építőtáborosokkal, és apja, szintén nagy komcsi, vallási erőszaknak minősítette azt, ha megkeresztelnek egy két hónapos gyereket). Akkor neked nincs apád meg anyád, hadarta a vallásos kislány, mert a kereszteléssel nyerjük el Máriát a mi szent anyánknak és Istent az apánknak. Anyukám is Mária, mondta a szemüveges lány, de az ájtatos manó az orrára koppintott. Nem tudsz te semmit, hiszen még neved sincs, te ostoba, ezen a világon minden embernek Isten ad nevet a szent keresztségben.

És akkor a szemüveges kislány azt kérdezte, mi van ilyenkor, a másik meg: ne izgasd magad, én tudom, mi az ábra. Tíz perccel kettő után templomi idő szerint az ájtatos manó felkiáltott, az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében megkeresztellek téged Szent Jana nevére. A szemüveges fejére öntött egy kis vizet a patakából, hogy Szent Jana haja még három nap múlva is bűzlött a piszkos létől. Isten újabb gyermeke érkezett a földre, és a nap még mindig ferde sugarakkal tűzött. De én nem akarok Szent Jana lenni, mondta a kislány. Kéthónapos korodban senki sem kérdezi, mi szeretnél lenni, mondta az az, amelyik tudta, hogyan mennek a dolgok. Egyáltalán nem érdekes, a név úgylis csak formalitás.

Este, amikor már nem sütött a nap, a harangtorony órája még mindig tíz perccel kettő után állt. Szent Jana a házi feladatát készítette. A számtan csak játék, és arra gondolt, a fenébe is, azt a nyomorultat már valóban legyűrte a vallásos erőszak. Két nap múlva két óra után tíz perccel merő formalitásból beiratkozott hittanra.

Anyja, Marija olyan sokkot kapott, hogy majdnem ráment.

Bicikli helyett almát vett. Három kilót, tizenkét darabot, és a kofa kacagott hozzá. A pelerinje is kacagott, és Amsterdamban esett az eső, szakadt, mintha dézsából öntenék, ő meg azt mondta:

- Hol szedte az almát, asszonyom, ezt a golden deliceszt?

Mind behúzódtak már, jaj, mennyire zuhogott, mosta a víz Amsterdamot, el is olvadt volna, ha nincs kőből, a kofa a fejét rázta, nem értett angolul, nem értett szlovénul, semmilyen nyelven nem értett, csak hollandul, és már csupa víz volt, elnézést, kisasszony, mondta, nem értem.

Aztán ajándékozott neki egy biciklicsengőt, maga sem tudta, miért, de nem is volt fontos, jaj, hogy zuhogott, és elment.

Ott állt az esőben, kezében az alma meg a biciklicsengő, bámult az esőverte hídon át, és látta, hogy valaki a végén elad egy halat.

Eleven, élő halat.

Egy bajuszos, fehérhasú halat.

Menj lassan a szárazföldről a tengeren át és aztán a földön át a vízhez, és az emelkedők mentén fel a hágókra és a hegy lábán át a hegyoldalba a csúcs felé az égbe. A város neve Sagalassos, ami várost jelent a felhőkben, a nagy birodalomban, és a birodalom neve Bizánc. Menj vissza ezeröttszáz évet és Isten a tudója, ó, Isten a tudója, mit találsz majd ott.

A városon túl áll egy hombár és előtte őr, aki ha kinyitja az ajtót, mögötte hordószámra áll a só és az agyagkorsók, tele szárított hallal, akár az arany, bajuszos, fehérhasú hallal, szárított hallal,

mint egy kincssel, Isten a tudója, honnan, Isten a tudója, mióta, a felhővárosban, messze a tengertől, távol a víztől.

Menj lassan az égtől a csúcs felé a hegyoldalban a hegy lábához és a hágóról a meredek mentén és át a vizen a földig és a tengeren át a szárazföldre, melynek a közepén folyó lesz. A kalapos férfiak nádból és fűből font varsákkal halásznak majd benne, minden nap, szünet nélkül, isten a tudója, bajszos, fehér hasú halakat fognak, a nagy folyóban, a hatalmas folyóban, az eleje nincs folyóban, a millió forrású folyóban, a soha, sehonnan és mindenünnen jövő folyóban, a halászok és a halaik, a bajszos, fehér hasú halaik, a szentnek nevezett folyóban, a Nílusnak nevezett folyóban.

Isten a tudója, ki viszi ezeket a halakat az égbe, Isten a tudója, a hatalmas birodalom városaiba, oda menj ezeröttszáz évet vissza.

És ha követed fölfelé a folyót, a folyásával szemben, elérkezel egy torkolathoz, és a folyóból kettő lesz, amely összefolyik, és aztán hárommá lesz, kettéágazik és aztán háromra szakad és te követni fogod az egyik ágat és elérsz a végéig, követni fogod a másikat és sziklákhöz érsz, és azokból fog fakadni a víz. Azok, akik a harmadik ágat fogják követni, elérnek a torkolathoz és a folyó ott ketté és hárommá ágazik majd négy és öt ágra és mindig másként halad tovább és mindig új irányba, új irányból, két folyó, három folyó, öt folyó, mindenünnen.

E mindenünnen érkező folyóknak nem látni a fenekére mert talán a föld mélyéből fakadnak.

A folyóból mindenütt, naponta, minden nap fogják ki a halakat, amelyek talán Istentől valók.

Hisz Isten a tudója, hol van ennek a folyónak a kezdete, Isten a tudója, hol van megállása, millió megállása, minden nap, minden nap, ezeröttszáz év óta minden nap, megállás nélkül:

Isten a tudója.

- Óóóóóóóó, nooooo! Fogd meg, erősen, röpüúú, banggg!

Zengő hanggal valami nekivágódott a bejárati ajtónak, oóóóóóó, nooooo, kapd el, fogd meg, röpül, daing, mire ő kirohant a konyhából a folyosóra, szoknyában, blúzban és v-kivágású pulcsijában, a lekváros kenyérével együtt, az ajtón át ki a lépcsőre, hogy mi van, mi van, mi van?

A lépcső rozoga volt, a török szomszéd odafent a lakását újtotta fel, és éppen három fiatalember cipelt felfelé a lépcsőn egy homokszínű hatalmas fürdőkádat. No-no. Kicsit vissza. A két török pont röhögött, mint a bolond, az egyik kicsit fölötte, a másik még magasabban, miközben a harmadik össze-vissza hadonászva lezuhant teljes hosszában a lépcsőn, oóóóóó, nooooo, nooooo!, bele a kádba, az meg erre elindult lefelé a lépcsőn, benne a törökkel, egyre lejjebb, egyre lejjebb, le a lépcsőn, a homokszínű fürdőkád, benne az üvöltő török, oóóóóóó, nooooo, nooooo. Az a két bolond meg a hasát fogta és csak röhögött, a levegőt kapkodták, és tekergőztek a lépcsőn neveltükben, a kád meg csúszott le, le, lefelé, míg el nem akadt a lépcsőkanyarban és megállt,

hatalmas csattanással, csattanással, csattanással, a lépcsőház falánál, a fal bezúzódot, sőt végigrepedt, darabjai szerteszt röpültek, szétfröccsentek a levegőben, a kádon, a lépcsőkön, a törökön, auuúúú, auuúúú, nooooo, a lány döbbsenten bámult a megfékezett kádból kiálló talpakra, bámulta a két bolondot, ahogy teljesen belevörösödtek a kacagásba, nézte a lépcsőt, amit becakkozotott a végigdöngő kád, és beleharapott a lekvároskenyerébe, mert édességre vágyott.

- Ó. Ó. Ó!

A két török odafentről.

- Auúú. Auúú. Auúúú!

A török lentről.

- Ej, ej, ej!

A lány közepen.

És aztán csend.

Egy pillanatra.

Míg a kárvallott török odalentről akkorát nem ordított, hogy a fürdőkádat megremegtette a visszhang, és a lépcsőn állók csontját is átjárta a borzongás.

- Oooóóóó!

(- Bepi, miért van sapka a fejedén?)

- Hogy védjem a hajam.

- Miért van sapka anya fején?

- Mert illik a kardigánjához.

- Mi az, hogy illik?

- Azt jelenti, hogy a kardigán és a sapka ugyanolyan színű.

- Miért?

- Mindkettő kék.

- Miért?

- Mert így divatos.

- Én is kék vagyok?

- Te kicsi vagy.
- Te okos vagy?
- Én öreg vagyok.
- Miért?
- Mert régóta élek.
- Régóta?
- Nos, hosszú ideje.
- Mi hosszú?
- Hosszú az út innen Indiáig.
- Indiáig?
- Igen, hisz tudod, hol van India. ... Tudod?
- Aha.
...
- Bepi?
- Mondd!
- Milyen messze van ide India?
- Hogy gondolod?
- Én csak a felhőket láttam.)

A hosszú, sötét repülőtéri folyosón jött rá, hogy az unokája az ő fejében még mindig három és fél éves.

Amsterdamban háromkor ott állt az almákkal és a csengővel a kezében, nézett a vizes hídon túlra, ott a végén egy ember halat árult, eleven, hosszúbajszú, fehérhasú halat.

- Ó, uram. Mennyibe kerül, ez a hal?
- Ó, kisasszony. Mennyibe került, ez az alma?
- Ó, ..., egy vagyont kértek ezért az egy kilóért.
- Ó, ..., négy darab almáért?

Ó, mondta, matematikát is játszhatunk, uram, számtanosdit, kiszámolóst, állhatunk itt szó nélkül is, amíg el nem áll az eső, és ha elengedjük most a maga halát, mivel a világ úgyis annyira vizes, a végén még felsiklik nekünk az égbe. Ó, mondta az ember, elnézést kérek, kisasszony, értem, pardon. És finom az alma?

- Minél jobban zuhog, annál finomabb. És miért eleven?

- Micsoda, a hal?

Fehér, bajuszos, cikcakkos farkú a halacska, és ha a kellő pillanatban nézed a halat meg a kaleidoszkópot, akkor azt kérdi:

- Mi van ilyenkor?